

Kapcsolattartás joga

**Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és
Dokumentációs Központ**

Lőwné Szarka Judit
ellátottjogi képviselő
2015. október 09.
Budapest

TÁMOP 5.5.7-08/1-2008-0001

**Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi képviselői hálózat
és civil jogvédő munka fejlesztése**

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Jogszabályi háttér

Jogszabályi háttér:

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről

1997.évi XXXI . törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet a gyámhatóságról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról

214/2012.((VII.30.) Korm. rendelet az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központról

Házirend I.

1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 5. § (2) b.-pontja szerint: A szociális szolgáltatónak rendelkeznie kell házirenddel

A bentlakásos intézmény házirendjében **szabályozni kell:**

- a) az együttélés szabályait,
- b) az intézményből való eltávozás és visszatérés rendjét,
- c) az ellátásban részesülő személyek egymás közötti, valamint a hozzátartozóikkal való kapcsolattartásának szabályait,

Házirend II.

- d) az intézménybe bevihető személyes használati tárgyak körét,
- e) az érték- és vagyonmegőrzésre átvett tárgyak átvételének és kiadásának szabályait,
- f) a ruházattal, textíliával, tisztálkodó szerekkel való ellátás, valamint a ruházat és textília tisztításának és javításának rendjét,
- g) az intézményi jogviszony megszűnésének szabályait,
- h) az egyéni és a közösségi vallásgyakorlásra vonatkozó szabályokat,
- i) az intézmény alapfeladatát meghaladó programok, szolgáltatások körét és térítési díját.

Speciális szabályozás I.

Támogatott lakhatás

A házirendet az egyéni szükségletek és igények figyelembevételével mellett a lakókkal közösen alakítják ki, melyben meghatározzák:

- az együttélés szabályait,
- a háztartással kapcsolatos feladatok megosztását,
- a konfliktuskezelés módját, eredménytelensége esetére az azokról való döntés eljárását,
- az ellátást igénybevevő jogainak sérelme esetén alkalmazandó jelzőrendszer szabályait,

Speciális szabályozás II.

Lakóotthon

A házirend az 5.§- ban meghatározott szempontokon túl tartalmazza:

- a) azt, hogy ki, milyen feltételekkel léphet be a szobába az ott élők engedélye nélkül,
- b) a takarítás rendjét, módját,
- c) a lakószoba díszítését, felszerelésének kialakítását, a személyes használati tárgyak használatát.

A lakóotthonban lakók joga, hogy önállóan meghatározzák a házirendben az életvitelükkel kapcsolatos együttélési szabályokat.

Speciális szabályozás III.

Nappali ellátás

A nappali ellátást nyújtó intézmény házirendje tartalmazza

- a) az intézmény nyitvatartási idejét,
- b) az intézmény által nyújtott szolgáltatások körét,
- c) étkeztetés biztosítása esetén az étkezések számát és az étkeztetés rendjét,
- d) az intézmény által szervezett foglalkoztatásból származó bevétel felhasználására vonatkozó előírásokat,
- e) az intézményi jogviszony megszűnésének szabályait,
- f) az intézmény alapfeladatát meghaladó program, szolgáltatás körét és térítési díját.

Látogatás jogi szabályozása

I.

Sztv. 94.E.§. (10) Az ellátást igénybe vevőnek **joga van** családi kapcsolatainak fenntartására, rokonok, látogatók fogadására.

Az intézményvezető a házirendben szabályozott módon rendelkezhet a látogatás rendjéről, és meg kell határozni azokat az eseteket, amikor a látogatók látogatási időn kívül is kapcsolatot tarthatnak az ellátást igénybe vevővel.

A látogatók fogadása során figyelemmel kell lenni az intézményben élő más személyek nyugalma.

(11) Az intézményvezető a házirendben szabályozott módon és esetekben intézkedhet a látogatás rendjét szándékosan és súlyosan megzavaró személyekkel szemben.

Látogatás jogi szabályozása

II.

1/2000. (1.7.) SzCsM rendelet 41. § (2) g) pontja-

A bentlakásos intézményben biztosítani kell *g)* a látogatók fogadására szolgáló **helyiséget**.

Példa I.

Az ellátásban részesülő személyek egymás közti, valamint a hozzátartozóikkal való kapcsolattartás szabályai

A látogatás rendje

A lakók bármikor fogadhatnak látogatókat, azonban:

1. A többi lakó nyugalma érdekében a látogatás javasolt ideje: 9 00 -18.00 óra közötti időszak. 20⁰⁰ óra után az otthonba látogató az Intézményvezető tudtával, indokolt esetben tartózkodhat.
2. Az étkezőben étkezési időben csak az étkezők tartózkodhatnak, a látogatókat kérjük, hogy a részleg vendégszobájában vagy a folyosón várakozzanak!
3. Az orvos javaslatára (pl. járvány esetén) a látogatás korlátozható, illetve szüneteltethető.
4. Súlyos beteg (haldokló) esetében a mellette való tartózkodást biztosítjuk.

Példa I.

5. Kérjük a látogatókat, hogy a lakószobákban ne szereljenek fel semmilyen tárgyat, ne nyúljanak a villamossági berendezésekhez! A berendezésben munkatársaink segítséget nyújtanak. Ha rendellenességet észlelnek, kérjük, szíveskedjenek munkatársainknak jelezni.
6. Az intézmény dolgozói kötelesek figyelemmel kísérni az ellátottak külső kapcsolatainak alakulását. Szükség esetén segítséget nyújtanak az ellátottak levelezésének lebonyolításához, telefonon történő kapcsolattartásához.
7. Az orvos, illetve az intézményvezető ápoló tudta nélkül külön gyógyszert kérjük ne hozzanak az ellátottaknak.
8. A lakó kérésére az intézménybe látogatót a látogatásoktól el lehet tiltani.

Példa I.

9. Kérjük a látogatókat, hogy az intézmény területén ügyeljenek a rendre, tisztaságra és az otthonban tartózkodók nyugalmára.
10. Kérjük látogatóinkat, vegyék figyelembe az idős emberek igényét, tiszteljék az általuk kialakított napirendet, mivel ez az ő otthonuk.
11. A közösségi szabályokat rendszeresen megsértő látogatókat az intézmény vezetője felszólíthatja az intézmény elhagyására.
12. Az otthon dolgozói a lakókkal tiszteletteljes, udvarias és barátságos magatartást kell tanúsítsanak. A lakóktól, vagy hozzátartozóiktól munkájukért ellenszolgáltatást nem fogadhatnak el, a lakókkal adás-vételi szerződést nem köthetnek.

Ptk. 4. A kapcsolattartás

4:178. § [A kapcsolattartás joga]

(1)A gyermeknek joga, hogy különélő szülőjével személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn.

A gyermeket nevelő szülő vagy más személy köteles a zavartalan kapcsolattartást biztosítani.

A kapcsolattartás célja

149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet a gyámhatóságról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról

A kapcsolattartás célja:

- a) a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult személyek közötti családi kapcsolatot fenntartsa,
- b) a kapcsolattartásra jogosult szülő a gyermek nevelését, fejlődését folyamatosan figyelemmel kísérje, tőle telhetően segítse.

Kapcsolattartás formái

Kapcsolattartás formái:

- folyamatos kapcsolattartás
- időszakos kapcsolattartás
- felügyelt kapcsolattartás (a gyámhivatal arra törekszik, hogy a gyermek számára biztonságos körülmények között segítse elő a kapcsolattartásra jogosulttal a családi kapcsolat felépítését)

Ellátott gyermek joga a kapcsolattartás során I.

A gyámhivatal a kapcsolattartást elsősorban tárgyalás megtartása során, a gyermeket gondozó szülő vagy más személy (kapcsolattartásra kötelezett) és a kapcsolattartásra jogosult egyezségével törekszik rendezni.

Ellátott gyermek jogai a kapcsolattartás során II.

Az egyezséget a gyámhivatal jóváhagyja és határozatba foglalja, ha az **megfelel** a gyermek érdekének, véleményének és a kapcsolattartás céljának.

A gyámhivatalnak az egyezés létrehozása során törekednie kell a felek és a korlátozottan cselekvőképes gyermek közötti **megegyezésre**. Nem lehet az egyezséget jóváhagyni, ha az ellen az ítélőképessége birtokában lévő gyermek kifejezetten **tiltakozik**.

Ellátott gyermek joga a kapcsolattartás során III.

Az átmeneti gondozásban részesülő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, valamint a nevelésbe vett gyermekkel való kapcsolattartás.

A kapcsolattartás szabályozása során figyelemmel kell lenni a gyermek családi **kapcsolatainak ápolásához való jogára**, a gyermek **véleményére**, mindenekfelett álló **érdekére**, a gyermekjóléti alapellátás, gyermekvédelmi szakellátás igénybevételének okára, a kapcsolattartásra jogosult magatartására, körülményeire.

Ellátott gyermek joga a kapcsolattartás során IV.

A kapcsolattartás rendezésére irányuló kérelmet **el kell utasítani**, ha a szülő a gyermek vagy a gyermeket nevelő személy sérelmére elkövetett cselekmény miatt ideiglenes megelőző távoltartás vagy megelőző távoltartás, továbbá a büntetőeljárásban elrendelhető távoltartás kényszerintézkedés hatálya alatt áll.

A szülő kapcsolattartási jogának **szüneteltetését** kell elrendelni abban az esetben, ha a szülő a gyermeket súlyosan **bántalmazta**.

Ellátottak kapcsolattartási joga kiskorú gyermek esetén I.

Ellátottak kapcsolattartási joga kiskorú gyermek esetén I.

A gyermekétől különélő szülő – ha a bíróság vagy a gyámhatóság eltérően nem rendelkezik – jogosult és köteles gyermekével kapcsolatot tartani.

4:179. § [Kapcsolattartásra jogosult más hozzátartozók]

(1) A kapcsolattartásra a nagyszülő, a testvér és – ha a szülő és a nagyszülő nem él vagy a kapcsolattartásban tartósan akadályozva van, vagy a kapcsolattartási jogát önhibájából nem gyakorolja – a gyermek szülőjének testvére és szülőjének házastársa is jogosult.

Ellátottak kapcsolattartási joga kiskorú gyermek esetén II.

4:180. § [A kapcsolattartási jog tartalma]

(1) A kapcsolattartási jog magában foglalja a gyermekkel való személyes találkozást, a gyermeknek a lakóhelyéről vagy a tartózkodási helyéről rendszeresen, meghatározott időtartamra történő elvitelét, a gyermekkel időszakonként, elsősorban az oktatási szünetek és a többnapos ünnepek időszakában való huzamos együttlétet, és kiterjed a kapcsolat személyes találkozás nélküli fenntartására.

Kapcsolattartás bentlakásos gyermekintézményben I. (1997. évi XXXI. törvény)

- A bentlakásos gyermekintézményben, a befogadó szülőnél biztosított személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásnál és gyermekvédelmi szakellátásnál a gyermek és szülője vagy más kapcsolattartásra jogosult hozzátartozója (a továbbiakban együtt: kapcsolattartásra jogosult) közötti kapcsolattartás formái:
- a) a folyamatos és időszakos kapcsolattartás
- aa) a gyermek tartózkodási helyén történő meglátogatásával, illetve
- ab) a gyermek elvitelének jogával és visszaadásának kötelezettségével, vagy
- ac) felügyelt kapcsolattartás keretében, és
- b) a levelezés, elektronikus levelezés, telefonkapcsolat, ajándékozás, csomagküldés.

Kapcsolattartás bentlakásos gyermekintézményben II.

- A bentlakásos gyermekintézményben, a befogadó szülőnél biztosított személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás során elő kell segíteni, hogy a kapcsolattartásra jogosult a gyermekkel kapcsolatot tartson fenn, feltéve, hogy a szülő nem áll a gyermek vagy a gyermeket nevelő személy sérelmére elkövetett cselekmény miatt ideiglenes megelőző távoltartás vagy megelőző távoltartás, továbbá a büntetőeljárásban elrendelhető távoltartás kényszerintézkedés hatálya alatt, vagy a gyermek súlyos bántalmazása miatt nem szüneteltették a szülő kapcsolattartási jogának gyakorlását.

Kapcsolattartás bentlakásos gyermekintézményben III.

- A gyámhatóság a kapcsolattartásról a gyermek vér szerinti családjával, testvéreivel való kapcsolat fenntartása, a gyermek vér szerinti családjába való visszakerülésének elősegítése érdekében dönt.
- A kapcsolattartás formájának és gyakoriságának elbírálása során a gyámhatóság mérlegeli a gyermekjóléti alapellátás vagy a gyermekvédelmi szakellátás igénybevételének okát, valamint a kapcsolattartásra jogosult magatartását és körülményeit.

- „ a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt.”
- Szakmai együttműködés jelentősége
- Kapcsolattartási ügyelet

Személyi szabadság korlátozása I.

Személyi szabadság korlátozása- Sztv.94.E§. (9)

Az ellátást igénybe vevőnek joga van az intézményen belüli és intézményen kívüli szabad mozgásra, figyelemmel a saját és társai nyugalma, biztonságára.

Az intézmény házirendje meghatározza az intézményből történő távozás és visszatérés rendjét.

Az ellátást igénybe vevőnek az igénybevételi eljárás során részletes és pontos tájékoztatást kell adni az intézményen belüli és az eltávozás esetére kialakított szabályokról.

Személyi szabadság korlátozása II.

1/2000. (I.7.)SzCsM rendelet 101/A.§(1).

A pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek és fogyatékos személyek bentlakásos intézményében ha az ellátott személy veszélyeztető vagy közvetlen veszélyeztető magatartást tanúsít, az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény vonatkozó rendelkezéseit kell értelemszerűen alkalmazni.

Személyi szabadság korlátozása III.

1/2000. (I.7.)SzCsM rendelet 101/A.§(1).

A korlátozó intézkedés alkalmazásáról a szolgáltatást nyújtó részletes eljárásrendet alakít ki a házirendben, amelynek tartalmaznia kell

- a) az intézmény munkarendjét figyelembe véve a korlátozó intézkedés elrendelésének szabályait,
- b) a korlátozó intézkedés egyes formái mellé rendelt maximális időtartamot,
- c) a korlátozó intézkedés egyes formái mellé rendelt megfigyelés szabályait,
- d) a korlátozás feloldásának szabályait,
- e) a panaszjog gyakorlásának részletes szabályait.

KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ FIGYELMET!

Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és
Dokumentációs Központ

Lőwné Szarka Judit
ellátottjogi képviselő

lownej@obdk.hu

06-20-4899-557

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE